

LOGISTIKA KOMPANIYASIDA TASHISH JARAYONLARINING MUHIM AHAMIYATI

Mamadaliyev Omadbek Eldorbek o'g'li

Andijon davlat texnika institut "Avtomobilsozlik va transport" fakulteti

4 kurs talabasi

Kalit so'zlar: logistika, materiallar, axborot, temir yo'l transporti, yuk tashish, zamonaviy logistika, mijozlar

Anatatsiya

Maqolada logistika kompaniyalarida tashish jarayonlarining iqtisodiy va tashkiliy jihatdan tutgan o'rni yoritilgan. Yuklarni manzildan manzilga samarali va xavfsiz yetkazib berish logistika tizimining asosiy vazifalaridan biri ekani ko'rsatilgan. Tashish jarayonining to'g'ri tashkil etilishi kompaniyaning operativ faoliyati, xarajatlarni optimallashtirish va mijozlar ehtiyojlarini qondirishda muhim omil sifatida baholangan. Shuningdek, zamonaviy texnologiyalardan foydalanish, transport turlari o'rtasidagi muvofiqlashtirish va ichki boshqaruv mexanizmlari orqali tashish jarayonining samaradorligini oshirish yo'llari tahlil qilingan.

O'zbekiston Respublikaining markaziy osiyoda tutgan o'rni va sanoat vo boshqa sohalarnig taraqqiy etib boroqda shu jumladan transport tarmog'ini majmuasini modernizatsiya qilish va yangi xalqaro yo'nalishlarni ochish bo'yicha keng ko'lamli ishlar olib borilmoqda shuningdek transport logistikasi rivojlantirishga ham muhim o'rin tutadi bularga transport turlaridan keng ko'lamdan foydalanishimiz uchun bizda quriqlikda yuk tashish ishlari amalga oshiriladi bular temir yo'l, avtamabil, transportining rivojlanishi asosiy hisoblanadi transort logistikada bu transportlardan unimli foydalanish yordam beradi Logistika – bu nima axborot,materiallar va inson oqimlarini to'g'ri boshqarishga yordam beradi yani harajatlarni minimallashtirish va inson

resurslarni o'z vaqtida yetkazib berishni optimallashtirish. Savdo kompanyalari, ishlab chiqarish korxonalari faoliyatiga katta tasir ko'rsatmasdan qo'ymaydi va samarali logistikka ega bo'lmasa -mumkin emas ,uchta asosiy komponentni tasvirlaydi;

1.Materiallar oqimi

2.pul oqimlari

3.Axborot oqimi

Logistika funksiyalari nimadan iborat,vazifalari bular integratsiyalash - birlashtirilga mahsultni ayirboshlash tizimini shakilantirish,logistik ta'minot,ishlab chiqarish ,marketing bosqichlarini yagona ,bo'linmas jarayoni birlashtiradi.Tashkilot – tovar ayiriboshlash jarayonda hakorlarning o'zaro aloqalarini va harakatlarini muvofiqlashtirish.Boshqarish tovar ayirboshlash jarayonini ta'minlash yani logistika va menejmentning bo'linmasligi,mahsulot yoki hizmatlarning barcha harakatlari nazorat uchun vakolatli boshqaruv jarayonidir bu o'z o'rnida logistik modellashtirishni o'z ichiga oladi transport logistikasi logistika kompanyalarga logistik yondashv asosida amalga oshirish korxonaning iqtisodiy va ishonchni oshirish bu logistik jarayonlarni to'g'ri joriy etilishiga transport modelashtirish tasir etmay qo'ymaydi shuningdek O'zbekiston korxonalari tashqi savdo va ichki bozor transport logistika rivojlantirish O'zbekiston iqtisodiyotiga barcha tarmoqlari rivojlanishiga ta'siri va ishlab chiqarish zanjiri bo'lab logistika expert-import operatsiyalari ta'sir etadi.Yuk tashish kompaniyasining asosiy ishlab chiqarish jarayoni bu yuklarni tashish,muayyan opratsiyalarni bajarishdan iborat.Tashish jarayonini tashkil qilishni eng samarali yo'li har bir aniq buyurtma uchun yuklarni yetkazib berish tiziini rivojlantirishdir.Transport logistikasi predmeti tovarlarni tashish bilan bog'liq bo'lgan rejalashtirish va boshqarish vazifalari va modellashtirish to'plamidir.

Mijozlar bilan aloqalar o'rnatish va ularning fikrlarini inobatga olish kompaniyaning muvaffaqiyatli rivojlanishi uchun zarurdir. Mijozlar fikrlarini o'rganish va ularga mos xizmatlar taklif qilish, kompaniyaning raqobatbardoshligini oshiradi. Buning uchun kompaniyalar mijozlar bilan doimiy muloqotda bo'lishlari, ularning fikrlarini tinglashlari va kerakli o'zgarishlarni amalga oshirishlari lozim. Zamonaviy yuk tashish jarayonida ekologik masalalar ham muhim ahamiyatga ega. Transport vositalarining chiqindilari va ekologik ta'siri kamaytirish maqsadida, kompaniyalar ekologik toza transport vositalarini tanlashga harakat qilmoqdalar. Masalan, elektr transport vositalari va alternativ yoqilg'ilarni qo'llash orqali karbon izini kamaytirish mumkin. Ekologik masalalarni hal qilish, nafaqat kompaniyaning imijini yaxshilaydi, balki mijozlar tomonidan ham qo'llab-quvvatlanadi. Ekologik toza texnologiyalarni qo'llash, kompaniyalar uchun raqobatbardosh ustunlik yaratadi. Mijozlar ekologik masalalarga e'tibor berayotganligi sababli, ekologik toza xizmatlarni taklif qiluvchi kompaniyalar ko'proq mijozlarga ega bo'lishadi. Shuningdek, davlat va xalqaro tashkilotlar tomonidan qo'llab-quvvatlanadigan ekologik dasturlar va grantlar, kompaniyalarga yangi texnologiyalarni joriy etishda yordam beradi.

Logistika zamonaviy axborot texnologiyasining o'zgarishi, mahsulot va xizmatlar sifati ahamiyatining o'sishi, taqsimlash kanallarining tuzilishi va vazifalarining o'zgarishiga olib keladi, texnologiyani takomillashtirishga intilish tug'diradi. Logistika tizimi samarasining ortishi: taqsimlash doirasining asosiy kapitaliga quyiladigan sarmoyalar mikdori ortishiga olib keladi, logistika tizimi tuzilishi va obyektlari joylashishining o'zgarishiga olib keladi. Hozirgi kunlarda mahsulot ishlab chiqaruvchi va sotuvchilarni farqlash juda ham qiyin. Logistika tizimi qismlari 24 vazifalarining o'zgarishi katta qiyinchiliklar bilan o'tayapti. Integrasiya ayrim xo'jalik turlarining ahamiyati ortayapti, boshqalarining ahamiyati pasayib yoki umuman yo'q bo'lib ketayapti. Bu jarayonlarga yana xalq xo'jaligining holati, davlatning iqtisodiy siyosati ham ta'sir qiladi. Ishlab chiqarish vositalarini ishlab chiqaruvchi korxonalar faqat ulgurji savdo jarayonini nazorat qilibgina qolmay, bevosita iste'molchiga sotish jarayonini ham o'z

nazoratiga olayapti. Iste'molchilarga to'g'ridan-to'g'ri yuk yuborishga moslashtirilgan qo'shimcha omborlar qurilayapti. Ko'p kompaniyalar taqsimlash kanallari, zaxiralar miqdori va sotish hajmidan xabardor bo'lish maqsadida ulgurji savdo tizimi bilan bevosita aloqa o'rnatadi.

Foydalangan adabiyotlar

1. Abdullayev, B. (2021). Logistika va transport menejmenti. Tashkent: O'zbekiston Respublikasi Transport vazirligi
2. Rahmonov, S. (2023). Transport va logistika menejmenti. Tashkent: O'zbekiston Davlat Jahon Tillari Universiteti.[2]
3. Logistika: [Matn] o'quv qo'llanma / Tairova M.M., Abdulloev A.J. - Byxapa : Sadriddin Salim Buxoriy, 2020. - 128 b.
4. Karimov, D. (2021). Yuk tashish transporti va uning samaradorligini oshirish. Tashkent: O'zbekiston Respublikasi Transport va logistika akademiyasi.
5. Murodov, I. (2022). Logistika sohasida innovatsiyalar va rivojlanish istiqbollari. Tashkent: O'zbekiston Respublikasi Innovatsion rivojlanish vazirligi.
6. Tursunov, E. (2020). Xalqaro logistika va transport tizimlari. Tashkent: O'zbekiston Milliy iqtisodiyot universiteti.